

Tálibán nepostupuje, jen si oficiálně bere to území, kde už měl dávno svůj vliv aneb Mise USA v Afghánistánu nekončí

Krátká analytická reakce (13106)

Již v září 2018 jsme v [produktu 13047](#) uvedli, že afghánská vláda nemá pod svou kontrolou 82 % správních okresů Afghánistánu. To znamená, že afghánská vláda měla před třemi lety přímou kontrolu jen nad 74 okresy z celkového počtu 407 okresů, což bylo pouhých 18 % těchto správních celků (podrobněji i s detailními údaji viz uvedený [produkt 13047](#)). Američané to pochopitelně věděli, byl to ostatně jejich závěr, ale záměrně to halili to několika málo srozumitelných čísel (blíže viz zmíněný [zpravodajský produkt*](#)).

Přes výše uvedené a ve zmíněném produktu i doložené je proto hodně zarážející, že se dnes z médií najednou dozvídáme, jak Tálibán po stažení zahraničních sil náhle postupuje a jak už ovládá přes dvě třetiny země. Jenže co je tohle za televizní a novinářské zpravodajství, když afghánská vláda už před třemi lety neměla přímou kontrolu nad více než třemi čtvrtinami země. Televizní moderátoři a novináři nás informují o náhle se zhoršující situaci v Afghánistánu, ale přitom „nevědomě“ uvádějí situaci lepší, než jaká byla v roce 2018. Podívejme se, co k tomu uvedla Česká televize (ČT) ve své hlavní zpravodajské relaci „Události“.

V pořadu ČT „Události“ vysílaném 12. srpna 2021 zazněly z úst moderátorů Jany Peroutkové a Martina Řezníčka následující věty:

- „Situace v AFG se mění opravdu velmi rychle.“

- „Dnes už mají radikálové pod kontrolou přes 230 ze 407 afghánských okresů a ovládají tak přes dvě třetiny země. V posledních dnech obsadili 11 z celkem 34 provinčních metropolí. Evropské země donedávna považovaly Afghánistán za relativně bezpečný stát. Teď svůj přístup ale přehodnocují.“

Situace se nemění vůbec rychle! Hnutí Tálibán si jen oficiálně bere to území, kde už mělo dávno svůj vliv. Rozdíl je pouze v tom, že dříve zde byly základny zahraničních sil, a tak příslušníci hnutí Tálibán nepůsobili nijak otevřeně, avšak byli přítomni ve vesnicích a městech mezi lidmi. Na tom zahraniční vojáci nemohli nic změnit, protože nepůsobili jednak proti „uniformovanému“, ale naopak proti „neviditelnému“ protivníkovi, a jednak trávili většinu času na svých základnách, a nikoli mezi místními lidmi jako Tálibán. Když pak alianční vojáci své základny opustili, Tálibán pouze vystoupil „ze stínu na světlo“, což mnozí komentátoři prezentovali jako rychlý postup Tálibánu. Jenže příslušníci Tálibánu v zabraných prostorech už dávno působili, přičemž se sem po odchodu zahraničních sil přesunuly další jednotky Tálibánu, aby svou správu nad jednotlivými okresy upevnily.

Věta moderátora Řezníčka o tom, že dnes už mají tálibánští radikálové pod kontrolou přes 230 ze 407 afghánských okresů, zní při porovnání s rokem 2018 opravdu kuriózně a neznale. Z Řezníčkovy věty, za kterou stojí celá redakce „Událostí“, je možné vyvodit, že afghánská vláda stále kontroluje více než 100 okresů (možná i 150 okresů ⇒ Tálibán podle ČT kontroluje **přes** 230 okresů, což může být i 240 okresů, ale určitě ne 300 okresů). Pokud by ale afghánská vláda kontrolovala více než 100 okresů, pak by stále kontrolovala více okresů než v roce 2018 (viz [produkt 13047](#) ze září 2018). Jak je to tedy doopravdy s tou situací v Afghánistánu, když

nám sdělovací prostředky situaci v Afghánistánu vykreslují lépe, než tomu bylo před několika lety?

Přirozeně se situace v Afghánistánu z pohledu současné afghánské vlády zhoršuje, jenže to zhoršování nenastalo až po odchodu zahraničních sil, ale trvá nejméně od roku 2015. To je patrné také z hodnocení za období listopad 2015 až červen 2018 (viz [produkt 13047](#)), kdy afghánská vláda ztratila kontrolu či vliv nad 65 okresy (termín „vliv“ je zavádějící pojem, rozhodujícím termínem je výraz „kontrola“, nebo lépe „přímá kontrola“). Takže tvrzení, že Tálibán v Afghánistánu postupuje, protože se ze země stáhly zahraniční síly, není správné. Odchodem zahraničních sil se jen všechno zviditelnilo a Tálibán oficiálně vystoupil do popředí. Z toho všeho je zjevné, že přítomnost zahraničních sil ukazovala jen uměle vytvořenou „slupku“ přehozenou přes reálné afghánské prostředí. Svým odchodem jednotky zahraničních ozbrojených sil svůj výtvar v podobě „umělé slupky“ strhly sebou, čímž obnažily reálné prostředí Afghánistánu.

Dalším zavádějícím sdělením je, že evropské země donedávna považovaly Afghánistán za relativně bezpečný stát. Ve skutečnosti mohly za bezpečnou považovat jen tu pomyslnou umělou zahraniční slupku, ale od svých zpravodajských služeb* musely přece už vícero let vědět, že situace v Afghánistánu se nelepší, ale naopak trvale zhoršuje. Potíž je v tom, že vlády evropských zemí vzhlížejí k Americe, čímž upřednostňují závěry a požadavky USA před hodnoceními a predikcemi vlastních zpravodajských služeb. Názorným příkladem je Česká republika, kde vláda své zpravodajské služby neřídí, nechce řídit a ani neví, kdo je má řídit (viz [produkt 12032](#), [produkt 13076](#) a [produkt 12057](#)).

Američané dlouhodobou situaci v Afghánistánu znali naprosto přesně, proto provedli to, co provedli. Přidružené evropské

země se jen poníženež přidaly, neboť jim nic jiného nezbyvalo (rychle za USA tam a za USA zase rychle zpátky ven). Avšak musíme zdůraznit, že tímto americká mise v Afghánistánu nekončí, jen se mění její obsah a směr, ale cíle zůstávají stejné. Kontrola Afghánistánu ze strany Spojených států měla napomoci tyto cíle splnit. Můžeme zmínit, že k těmto cílům patřilo vyvíjet tlak na sousední Írán, na který chtěli Američané působit i z druhé strany z prostoru Iráku, dále působit na středoasijské postsovětské republiky (bývalé socialistické republiky tehdejšího Sovětského svazu), k čemuž se pojil i cíl získat přístup k nerostným surovinám v oblasti Kaspického moře. V této věci je vhodné připomenout text uvedený v [produktu 11124](#) z února 2020:

Ohledně Íránu nesmíme zapomínat, že je to země, jež má přímý přístup ke Kaspickému moři neboli k oblasti bohaté na nerostné suroviny. Do této oblasti se Američané snaží proniknout již od 90. let, kdy to američtí vyjednaváči zkoušeli z Afghánistánu přes Turkmenistán. Není náhodou, že Rusové v rámci vytváření novodobé Úmluvy o právním statusu Kaspického moře iniciovali určité úpravy v jejím obsahu. Jednalo se o omezení přístupu vzdálenějších zemí do oblasti Kaspického moře právě přes „Kaspickou pětku“ čili přes pět zemí, které mají přímý přístup k moři. Toto omezení se vztahuje i na budování cizích námořních základen. Úmluva byla všemi pěti zeměmi podepsána v roce 2018. Údajně se její podpis uspil i vzhledem k tomu, že Spojené státy nově usilovaly o přístup k moři přes Kazachstán s pravděpodobnou snahou zde vybudovat vlastní základnu.

Američané pochopili, že se v Afghánistánu ocitli v patové situaci (deadlock/stalemate), což vyhovovalo Rusům. Proto se rozhodli změnit svou činnost v Afghánistánu a nechat působit

jiné síly, což už Rusům vyhovovat nebude. Tálibán je sice v Rusku veden na seznamu teroristických organizací*, ale toto hnutí nebude patřit k těm hlavním militantním silám, které budou chtít narušovat stabilitu ve středoasijských republikách, a tím také zájmy Ruské federace v těchto státech.

I když ozbrojené síly USA uvolnily prostor v Afghánistánu, tak to neznamená, že se z této islámské země stáhly úplně. V Afghánistánu zůstává více amerických vojáků a bezpečnostních kontraktorů*, než se oficiálně uvádí. V Afghánistánu pokračují utajované operace* speciálních sil USA, polních týmů CIA* a DIA* a skupin bezpečnostních kontraktorů speciálně najatých pro určitý druh práce.

Na závěr několik poznatků k Afghánským národním obranným a bezpečnostním silám (ANDSF). Zaznívají hlasy z řad politiků i bývalých vojenských funkcionářů, že ANDSF se měly lépe vycvičit, případně že se mělo v jejich výcviku pokračovat. K tomu můžeme zasvěceně říci, že tito lidé nevědí, o čem mluví. ANDSF reálně neexistují a nikdy reálně existovat nebudou. Afghánistán, to je rozdělená a nejednotná multietnická společnost. V této společenské změti nelze zajistit plnohodnotné centrální řízení země, jež je rozdrobená na více prostorů s různou dynamikou vývoje a vlastními mocenskými vůdci. To se včetně rivality mezi etniky promítá i do ANDSF, které nikdy nebyly a nebudou kompaktní silou. Větší moc mají ozbrojené skupiny jednotlivých územních vůdců.

Motivací pro vstup do ANDSF nejsou obrana a bezpečnost Afghánistánu, ale mnohem pragmatičtější důvody spojené se živobytím. V etnicky a kmenově rozdělené společnosti není motivací bránit celistvost Afghánistánu jako jednotné země a není to ani boj proti povstaleckým a kriminálním skupinám, jejichž členové často pocházejí ze stejných oblastí jako příslušníci ANDSF a mnohdy se i navzájem znají, nebo se

dokonce jedná o jejich příbuzné. Pro afghánské vojáky a policisty neznamená Afghánistán tolik, co jejich kmen a vesnice. **Proto nyní ANDSF ani nebojují a spíše se vzdávají nebo bez boje opouštějí prostory své dislokace.**

A pokud bychom se zaměřili na samotný výcvik příslušníků ANDSF, tak ten je vzhledem k jejich mentalitě a kultuře značně odlišný od výcviku západních armád. K tomu se připojuje nízká úroveň gramotnosti a vzdělanosti, což celý výcvik zpomaluje a snižuje jeho kvalitu.

Přeměna Afghánistánu podle „přání“ západních zemí by trvala 100 a více let (přes více než pět afghánských generací), a to za podmínky, že by o vliv v Afghánistánu nesoupeřily regionální mocnosti, mezi které patří především Pákistán a Indie.

Zpravodajské produkty související s ozbrojeným konfliktem* v Afghánistánu:

- Produkt 11003 „[Konflikty ve světě jako boj mezi USA a Ruskou federací](#)“
- Produkt 11014 „[Příčiny neúspěchu vojenské mise v Afghánistánu](#)“
- Produkt 11079 „[AFGHÁNISTÁN: Úkol strážní jednotky s nepřijatelným rizikem a mylná a nekompetentní vyjádření českých politiků a generálů](#)“
- Produkt 11120 „[Naplnování projektu USA pro 21. století nabírá stále větší zpoždění, což Američany nutí k nezodpovědným akcím](#)“
- Produkt 11129 „[Američané z Afghánistánu nikdy neodejdou aneb Divadelní představení s Tálíbanem pokračuje](#)“
- Produkt 11147 „[Studená válka nikdy neskončila – nyní pokračuje už svou třetí fází a blíží se do bodu konfrontace, a to i za podpory a spoluúčasti ČR](#)“

- Produkt 11159 „[Prezident Miloš Zeman by neměl řešit dlouhodobě neúspěšnou misi v Afghánistánu, ale tragickou misi českých vojáků ve východní Evropě \(1/2\)](#)“
- Produkt 12095 „[Incident před ústředím CIA byl žádaným spouštěčem pro zahájení zvláštních operací v Afghánistánu před jeho obsazením \(1/2\)](#)“
- Produkt 13046 „[Česká generalita chce provést odvetná opatření proti Tálibánu aneb Vojenský alibismus a podivná hra s neporazitelným protivníkem](#)“
- Produkt 13047 „[Závěr Američanů: Afghánská vláda nemá pod kontrolou 82 % správních okresů Afghánistánu](#)“
- Produkt 13050 „[Náhly únik informací o dopadení strůjců útoku v Afghánistánu? Ale kdepak, to jenom AČR klame veřejnost a zároveň porušuje zákon! \(1/2\)](#)“ s přímým pokračováním v [produktu 13051](#)
- Produkt 13057 „[Proč jsou rozhovory s Tálibánem jen divadlem pro veřejnost a co tím Američané sledují](#)“
- Produkt 13067 „[Americký prezident ponížil své servilní spojence a potvrdil hodnocení i předpověď agentury EXANPRO ohledně Afghánistánu](#)“
- Produkt 13083 „[Jak je to s odměnami Rusů pro Tálibán aneb Přetvářka amerických kongresmanů a zoufalé reakce českých politiků](#)“
- Produkt 13094 „[Prezident Zeman a jeho teroristé, kteří „de iure“ teroristy ani nejsou](#)“

-
- Definice termínů a stručný popis zpravodajských organizací jsou objasněny v produktu „[ZPRAVODAJSKÝ VÝKLADOVÝ SLOVNÍK – sjednocená verze](#)“.
-

<https://www.exanpro.cz/zavadejici-vystupy-v-mediich/701-taliban-nepostupuje-jen-si-oficialne-bere-to-uzemi-kde-uz-mel-davno-svuj-vliv-aneb-mise-usa-v-afghanistanu-nekonci>

Stanovisko IVK k situaci v Afghánistánu

Šokující, pro mnohé překvapivý vývoj v Afghánistánu – bleskurychlý debakl západní intervencí (v čele s USA) udržované afghánské vlády a triumfální vítězství islamistického hnutí Tálibán – je potvrzením dlouhodobého stanoviska, které IVK k tomuto konfliktu a naší účasti v něm zastává.

Jsme rozhodnými odpůrci agresivního lidskoprávního intervencionismu a snah exportovat západní univerzalistické představy o uspořádání společnosti do zemí, které k něčemu podobnému nejsou kulturně, společensky i nábožensky vhodné. Afghánská válka tuto nevhodnost velmi rychle demonstrovala a z toho pramenila i jistá zdrženlivost, kterou vůči ní v době svého mandátu zaujímal prezident Václav Klaus.

Afghánská zdrcující porážka západního expanzionismu je jen dalším příkladem v řadě: Irák, Libye, Sýrie, Ukrajina. To jsou země, kde se Západ snažil bez jakýchkoliv skrupulí vměšovat do jejich vnitřních problémů, aby je nakonec zradil, opustil, nesplnil očekávání, na základě kterých v těchto zemích intervenoval a podporoval tu část společnosti, která se zdála být Západu nakloněna.

Překvapivý konec afgánské války a předání moci Tálibánu bez ohledu na osud dosavadních přátel a spojenců je mementem a

varováním pro všechny, kdo se vydávají do rukou mocných, spoléhají na ně a zapomínají se starat o zajištění vlastní bezpečnosti. Dnešní debakl potvrdil, že velmoci nemají přátele, ale pouze zájmy. Neplatí to samozřejmě jen pro Afghánistán.

Vítězství Tálibánu není překvapením, jak se tváří dnešní komentátoři, neboť se k němu schylovalo již celá léta. To, že NATO a USA tento fakt zlehčovaly, je dalším důkazem jejich nepochopení afghánské společnosti. Je důkazem pokrytectví těch, kteří z dvě desetiletí trvající války masivně profitovali a měli na jejím prodlužování zájem bez ohledu na její skutečné výsledky.

Stejně tak bylo jednostranným – a jak se ukázalo i nepravdivým – tvrzení, že „Afghánistán a jeho obyvatelé drtivě Tálibán odmítají“. Kdyby tomu tak bylo, Tálibán by nikdy nedosáhl toho, že dnes znovu plně ovládá celou zemi a postupuje Kábulem bez jakéhokoli odporu.

Rychlost zhroucení loutkové prozápadní afghánské vlády a její všestranně vybavené a Západem vyzbrojené armády ukazuje, že její opora v zemi byla nulová. Vysoká morálka bojovníků Tálibánu naopak potvrdila autentickou sílu odporu proti okupantům a pevné zakořenění Tálibánu v zemi a jejích tradicích. To není překvapivé. Afghánistán se vrací k režimu, který odpovídá charakteru místní společnosti více než experimenty s exportem liberální demokracie. Nepřipusťme proto hysterické snahy zneužít afghánské situace k roztočení nové vlny masové migrace do Evropy.

I ve světle této zkušenosti si přiznejme, že dnešní Západ nemá oprávnění komukoliv ve světě vnucovat uspořádání společnosti podle svých představ. Připomeňme také, jaké míře ostrakizace byl vystaven každý, kdo u nás kriticky hodnotil míru angažovanosti NATO v Afghánistánu, v Iráku, v Sýrii, či při stupňování napětí na Ukrajině.

Současně afghánský debakl ukazuje, jak sporná byla snaha založit strukturu i tradice nově budované české armády na logice námezdního expedičního sboru bojujícího ve vzdálených konfliktech. Porážka Západu, již dnes v Afghánistánu přihlížíme, je také porážkou české zahraniční politiky a měli bychom být schopni si to aspoň jednou přiznat. A využít toho k zásadní reflexi. Zavazují nás k tomu i **zbytečně zmařené životy 14 českých vojáků.**

Václav Klaus a kolektiv IVK, 16. srpna 2021

<https://www.institutvk.cz/clanky/1782.html>